

وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان سمنان
معاونت آموزش ابتدایی

نخستین جشنواره

(روش‌های آموزش هدفمند یاددهی-یادگیری نوین)

ارتباط با ما:

۳۳۳۲۴۰۸۲

@Rahi_no

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

با نگاهی به اهداف کلی تعلیم و تربیت کشورمان در دوره‌های مختلف تحصیلی و به‌ویژه در عرصه‌ی تحقق چرخش‌های تحولی در نظام آموزشی و توجه ویژه به اسناد بالا دستی (سند تحول بنیادین، برنامه درسی ملی و ...) در می‌یابیم که هدف اصلی نظام تعلیم و تربیت «رشد همه‌جانبه و توجه به ساحت‌های شش‌گانه از قبیل تقویت روحیه حقیقت‌جویی، تعقل، تفکر، مطالعه و بررسی، تعمق و نقادی و ابتکار در تمام زمینه‌های اسلامی، فرهنگی، علمی و فنی» است.

همین هدف کلی به تنهایی کافی است تا نشان دهد که در نظام جدید آموزشی آن‌چه ضرورت دارد **مشارکت فعالانه دانش‌آموزان در جریان تعلیم و تربیت** خودشان است و این مهم بدون توجه **معلمان** به روش‌های نوین تدریس (که زمینه‌ی خودآموزی و مشارکت فعال دانش‌آموزان را فراهم می‌کند)، ممکن نیست. در سنوات اخیر ویروسی کوچک جهان را با مشکلی بزرگ مواجه کرد که این چالش روند اداری امور را به کلی تغییر داد. در این میان آموزش و پرورش فرزندان عزیزمان هم شکلی نو به خود گرفت.

در سال تحصیلی‌ای که گذشت، تولید محتوا و انتشار فایل‌های تدریس آموزگاران استان برای مدیریت بحران زیست‌بوم جدید ناشی از بسته شدن مدارس و ارائه آموزش در فضای مجازی، بستری را فراهم کرد تا مجموعه‌ای از فایل‌های تدریس آموزگاران توانمند یک هفته قبل از بودجه‌بندی، در کانال معلمان ابتدایی استان سمنان در بستر شاد منتشر شوند. حاصل این عزم گروهی از یک سو ارتقاء توانمندی‌های آموزگاران در زمینه کاربست فناوری در آموزش و بهره‌گیری مناسب از برنامه‌های کاربردی تلفن همراه و از سویی دیگر ایجاد بانک محتوای آموزشی مورد نیاز برای آموزگاران جدیدالورود شد.

بررسی‌های به عمل آمده حاکی از آن است که در سال تحصیلی گذشته علیرغم تلاش‌های صورت گرفته، بسیاری از مباحث چالشی کتاب‌های درسی مورد غفلت قرار گرفت. به علاوه در برخی از دروس به‌ویژه ریاضی و علوم تجربی محتوای آموزشی مناسبی تولید نشد.

با توجه به نیازسنجی‌های انجام شده در شورای آموزشی معاونت ابتدایی استان سمنان و بررسی‌های صورت گرفته در اتاق فکر این معاونت، نیاز به بازآموزی الگوهای آموزشی فعال و نوین و تلاش برای به‌روز کردن اطلاعات معلمان در زمینه‌ی فرآیند یاددهی-یادگیری برای تحقق برنامه شماره ۱ (فعالیت ۱-۸) برنامه عملیاتی سال تحصیلی ۱۴۰۰ احساس شد. از این رو معاونت آموزش ابتدایی استان سمنان با استفاده از ظرفیت دبیرخانه‌های موضوعی، زیر سایه نظرات کارشناسی جمعی از اساتید خبره‌ی دانشگاه فرهنگیان و همچنین با اندوخته‌ای از تجارب برگزاری جشنواره تدریس در سال‌های گذشته، جشنواره **ره‌نو** را معرفی می‌کند.

در این مسیر جدید در کنارتان هستیم تا از طریق ارائه‌ی محتوای آموزشی، تشکیل کارگاه‌ها و در نهایت برگزاری دو جشنواره در قالب یک شیوه‌نامه در کنار رسیدن به هدف خودارتقای، زمینه‌ای را برای نمایش و بروز استعدادهای آموزگاران توانمند استان فراهم کنیم.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای - رهبر معظم انقلاب اسلامی - در تاریخ ۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۲ و در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی، سیاست‌های کلی «ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور» را (پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام)، ابلاغ کردند^۱ که بند ۳ این ابلاغیه، به افزایش مستمر شایستگی‌ها و توانمندی‌های علمی، حرفه‌ای و تربیتی فرهنگیان اشاره دارد.

امروزه معلم، اساسی‌ترین عنصر در نظام آموزش و پرورش است و میزان صلاحیت، کارآمدی، علاقمندی، تسلط حرفه‌ای و مطلع بودن وی تعیین‌کننده‌ی کیفیت فرایند یاددهی-یادگیری و تدریس اثربخش است و باور بر این است که معلم، از مهم‌ترین عوامل مؤثر در رشد و توسعه کیفی محتوایی تعلیم و تربیت است. لذا معلمی، حرفه‌ای تخصصی است و صلاحیت اخلاقی، اجتماعی و فنی توأم با مهارت‌های انسانی و ادراکی را می‌طلبد.

معلمان بیش از پیش نیازمند درک عمیق‌تری از تحولات اجتماعی، رشد روزافزون تقاضای اجتماعی برای آموزش و تغییر کیفیت آن هستند؛ بنابراین برای بالا بردن کیفیت تدریس باید به صلاحیت‌های حرفه‌ای خود توجه کنند.

دانش محتوایی تعلیم و تربیت (pck) صلاحیتی است که معلمان برای ارائه تدریس اثربخش به آن نیاز دارند و با آن محتوا را به صورت دقیق‌تر ارائه و به نیازهای دانش‌آموزان با استفاده از این دانش پاسخ می‌دهند.^۳

شالمن^۴ دانش محتوایی تعلیم و تربیت را این چنین معرفی می‌کند: ترکیبی از محتوا و تعلیم و تربیت است برای درک مسائل، مشکلات و مباحث سازمان‌دهی شده برای هم‌خوانی و انطباق با علائق و توانایی‌های مختلف فراگیران و ارائه یک دستورالعمل برای آموزش.

روش‌های سنتی تدریس - که تأکید زیادی بر محفوظات دارند و در آن دانش‌آموز منفعل و معلم تنها عنصر فعال کلاس است - دیگر پاسخگوی نیازهای جامعه‌ی امروز نیست و با استفاده از این روش‌ها نمی‌توان مهارت‌های تولید اندیشه، تحمل عقاید مخالف، قبول مسئولیت و سایر مهارت‌های اجتماعی و علمی را آموزش داد.

در مقابل روش تدریس فعال، فرآیندی است که در آن نقش معلم، راهنما و تسهیل‌کننده جریان یادگیری است و دانش‌آموز از روی رغبت در فعالیت کلاسی حضور و مشارکت فعال دارد. با این روش، فرآیندهای پیچیده ذهنی رشد می‌یابد.

با توجه به اهمیت و ضرورت آشنایی معلمان با روش‌های نوین تدریس و اثربخشی آن بر روند آموزشی، معاونت آموزش ابتدایی استان سمنان بر آن شد تا از طریق برگزاری جشنواره رهنوی زمینه آشنایی آموزگاران با «روش‌های نوین یاددهی-یادگیری» و «درس پژوهی» را فراهم نماید.

^۱ <https://farsi.khamenei.ir/news-content?id=22421>

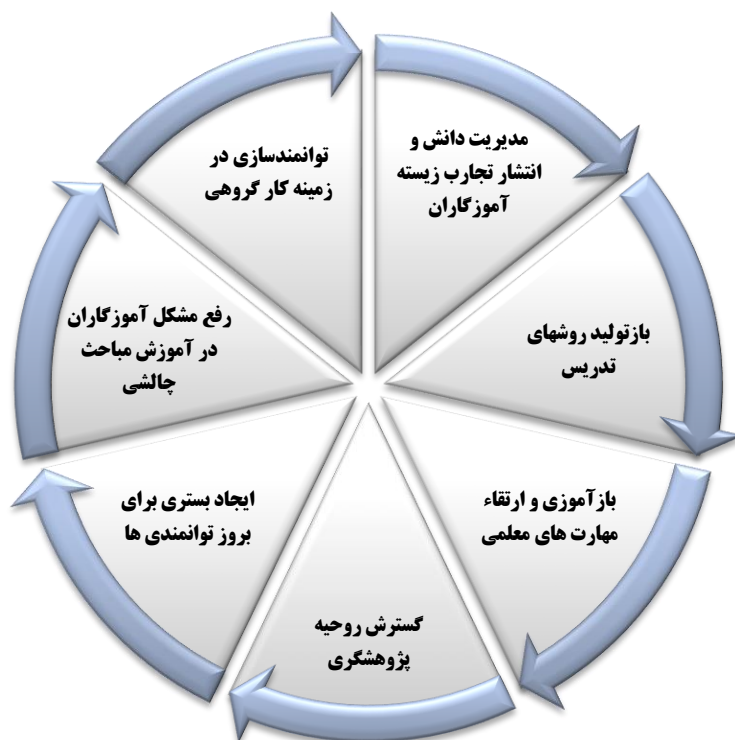
^۲ Pedagogical Content Knowledge

^۳ فریبا عدلی و همکاران. (۱۳۹۴). ارتقای صلاحیت حرفه‌ای معلم با رویکرد pck (دانش محتوایی تعلیم و تربیت). فصل نامه تربیت معلم فکور، شماره ۱.

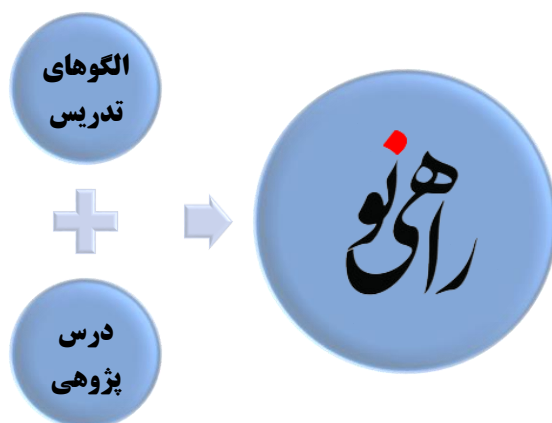
^۴ Shulman

اهداف جشنواره **راهی**

معاونت آموزش ابتدایی اداره کل آموزش و پرورش استان سمنان در راستای استقرار چرخش‌های تحولی و حرکت در مسیر ارتقاء شایستگی‌های معلمان، نخستین جشنواره **راهی** را با اهداف زیر برگزار می‌کند:

نظر به انجام مشاوره و پژوهش در انتخاب الگوی مناسب برای تدریس موضوعات معرفی شده و چالشی در هر پایه و با عنایت به انجام آسیب‌شناسی و ارزیابی الگو در تدریس موضوع در طرح درس ارائه شده، این جشنواره ترکیبی از «الگوهای تدریس» و «درس پژوهی» است.

روند شرکت در جشنواره ^{رأی}

هر یک از آموزگاران متقاضیان شرکت در این جشنواره، لازم است مطابق مراحل ذیل، اقدام لازم را

انجام دهند:

شیوه اجرای جشنواره رهی

- تکمیل فرم ثبت نام، اولین گام برای شرکت در این جشنواره است. متقاضیان محترم لازم است از طریق این [لینک](#)، مشخصات شغلی و پرسنلی خود را ثبت نمایند. نکته حائز اهمیت این که آن دسته از همکاران محترمی که فاقد کد پرسنلی هستند، لازم است به جای کد پرسنلی، کد ملی خود را درج نمایند. همچنین لازم است همه شرکت کنندگان نسبت به ارسال عکس پرسنلی خود (به نام کاربری [@Rahi_no](#) در بستر شاد) اقدام نمایند.
- سعی ما در نگارش شیوه نامه بر این بوده است که آن را بسیار ساده، روان و مختصر بنویسیم. در عین حال در صورت وجود هرگونه ابهام یا سؤال، می توانید با [@Rahi_no](#) یا ۳۳۳۲۴۰۸۲ در ارتباط باشید. همچنین آمادگی داریم علاوه بر برگزاری کارگاه های تبیین داور، در صورت نیاز (با هماهنگی قبلی) نسبت به حضور در هر شهرستان/ منطقه و تشریح فرآیندها و رفع ابهامات اقدام نماییم.
- با عنایت به آسیب شناسی های انجام شده و به استناد تجارب فعالیت کانال معلمان ابتدایی استان سمنان در سال تحصیلی گذشته و هشتگ #تدریس_فاخر، از مجموع کتب دوره ابتدایی، ۳ ماده درسی فارسی، ریاضی و علوم تجربی برای این جشنواره انتخاب شده است. همچنین با نظر اعضای محترم گروه های آموزشی شهرستانها/ مناطق و راهبری شورای آموزشی معاونت آموزش ابتدایی استان، چالش های تدریس هم مشخص شده اند.
- در این جشنواره، ۸ روش/ الگوی تدریس انتخاب و فایل های آموزشی مربوطه تولید شده اند. فقط کافی است QR Code های مربوطه را کلیک کنید. در صورت استفاده از نسخه چاپی این شیوه نامه، شما می توانید با اسکن هر یک از رمزیندهای سریع پاسخ (توسط دوربین تلفن همراه خود یا با استفاده از نرم افزارهای مربوطه) به مشاهده آنها بپردازید. **بدیهی است آثاری در جشنواره پذیرفته خواهند شد که صرفاً در محورها و موضوعات چالش های منتخب با یکی از الگوهای معرفی شده تدریس شده باشد.**
- به منظور ارتقاء کیفیت تدریس، هر یک از شرکت کنندگان می توانند از تجربه مشاور/ مشاوران (حداکثر ۲ نفر) بهره مند شوند. بدیهی است در صورت کسب حد نصاب های اعلام شده، برای هر یک از مشاوران تقدیرنامه ای صادر خواهد شد. مشاور انتخابی می تواند آموزگار، مدیر یا معاون آموزشی، عضو گروه های آموزشی یا دبیرخانه های موضوعی، استاد دانشگاه فرهنگیان و ... باشد.
- پس از انتخاب مشاور، لازم است نسبت به تحقیق، مطالعه و انتخاب روش/ الگوی تدریس و چالش معرفی شده اقدام شود. محدودیتی برای شرکت در جشنواره وجود ندارد. بنابراین متقاضیان محترم می توانند به شرط استفاده از روش/ الگوی تدریس متفاوت، بیش از یک ماده درسی را انتخاب نمایند.
- به منظور آگاهی از ملاک های داور، لازم است نسبت به دانلود و مطالعه فرم داور اختصاصی هر یک از روش ها/ الگوهای تدریس معرفی شده اقدام نمایید.

- با عنایت به ضرورت یادآوری نکات مهم در طرح درس نویسی، می‌توانید از مطالب نشریه چرخش‌های تحولی بهره‌مند شوید. این نشریه از طریق کانال معلمان ابتدایی استان سمنان در بستر شاد، در دسترس شماست.
- در نهایت لازم است متناسب با شیوه‌ی اداره کلاس‌تان در شرایط کرونایی (حضور یا مجازی بودن) نسبت به تهیه فایل ویدئویی تدریس خود اقدام نمایید. ملاک داوری، فیلم ارسالی شماست.
- برای ارسال آثار، لازم است فرم طرح درس را پس از [دانلود](#)، به همراه فایل ویدیویی تدریس خود به وسیله لوح فشرده به شهرستان/ منطقه خود تحویل نمایید. همچنین لازم است مشخصات خود را (شامل: نام و نام خانوادگی، سمت، پایه، مدرسه و شهرستان/ منطقه) روی لوح فشرده یادداشت نمایید (لطفاً از نوار چسب استفاده نکنید).

محورها و موضوعات ارائه تدریس در جشنواره علمی

در کتاب‌های درسی مباحث مهمی وجود دارند که در برخی از موارد، آموزش آنها به دانش‌آموزان با مشکلاتی روبه‌رو است. با عنایت به بررسی‌های به عمل آمده و آسیب‌شناسی محتواهای دریافته از آموزگاران سراسر استان جهت انتشار با هشتگ #تدریس_فاخر در سال تحصیلی گذشته، جدول چالش‌های تدریس به تفکیک درس و پایه به شرح ذیل معرفی می‌شود:

پایه	درس	چالش‌های منتخب		
اول	فارسی	نگاره (تقویت چهار مهارت زبان‌آموزی)	آموزش نشانه‌ی استثنا	آموزش «-» ربط و «ی» میانجی
	ریاضی	آموزش عدد ۱۰۰	راهبردهای حل مسئله صفحه ۸۷ یا ۹۰	شمارش چند تا چند تا
	علوم تجربی	زنگ علوم	زمین خانه سنگی ما	آهنربای من
دوم	فارسی	خواندن-درک مطلب (دو مرحله پرلز)	نوشتن (جمله نویسی و سطر نویسی)	صحبت کردن و گوش دادن
	ریاضی	جمع و تفریق فرایندی (با شکل)	آموزش ساعت	جمع و تفریق با انتقال (با شکل)
	علوم تجربی	زنگ علوم	پیام رمز را پیدا کن (۱)	پیام رمز را پیدا کن (۲)
سوم	فارسی	خواندن-درک مطلب (سه مرحله پرلز)	بندنویسی و رعایت علائم نگارشی	صحبت کردن و گوش دادن
	ریاضی	جمع و تفریق فرایندی با استفاده از جدول	تبدیل واحدهای اندازه گیری به یکدیگر	محیط و مساحت اشکال ترکیبی
	علوم تجربی	زنگ علوم	مواد اطراف ما	نیرو همه جا (۲)

پایه	درس	چالش‌های منتخب	
چهارم	فارسی	خواندن - درک مطلب (چهار مرحله پرلز)	نوشتار توصیفی (انتخاب موضوع، قالب بندی، طبقه بندی اجزا و توصیف جزئیات)
	ریاضی	جمع و تفریق کسرها با مخرج‌های نابرابر	ضرب دو عدد دو رقمی صفحه ۴۹ و ۵۰
	علوم تجربی	زنگ علوم	انرژی الکتریکی بدن ما (۲)
پنجم	فارسی	خواندن - درک مطلب (چهار مرحله پرلز)	نوشتار گزارشی (جمع آوری اطلاعات، طراحی نقشه ذهنی، توصیف اطلاعات، نگارش)
	ریاضی	محیط دایره	حجم از فعالیت صفحه ۱۱۵ تا صفحه ۱۱۷
	علوم تجربی	زنگ علوم	کارها آسان می‌شود (۲) حرکت بدن
ششم	فارسی	خواندن - درک مطلب (چهار مرحله پرلز)	نوشتار داستانی (ایده داستان، خلق شخصیت، طراحی نقشه ذهنی، نگارش و ویرایش)
	ریاضی	مساحت دایره	تخفیف تقسیم عدد بر عدد اعشاری
	علوم تجربی	زنگ علوم	ورزش و نیرو (۲) طراحی کنید

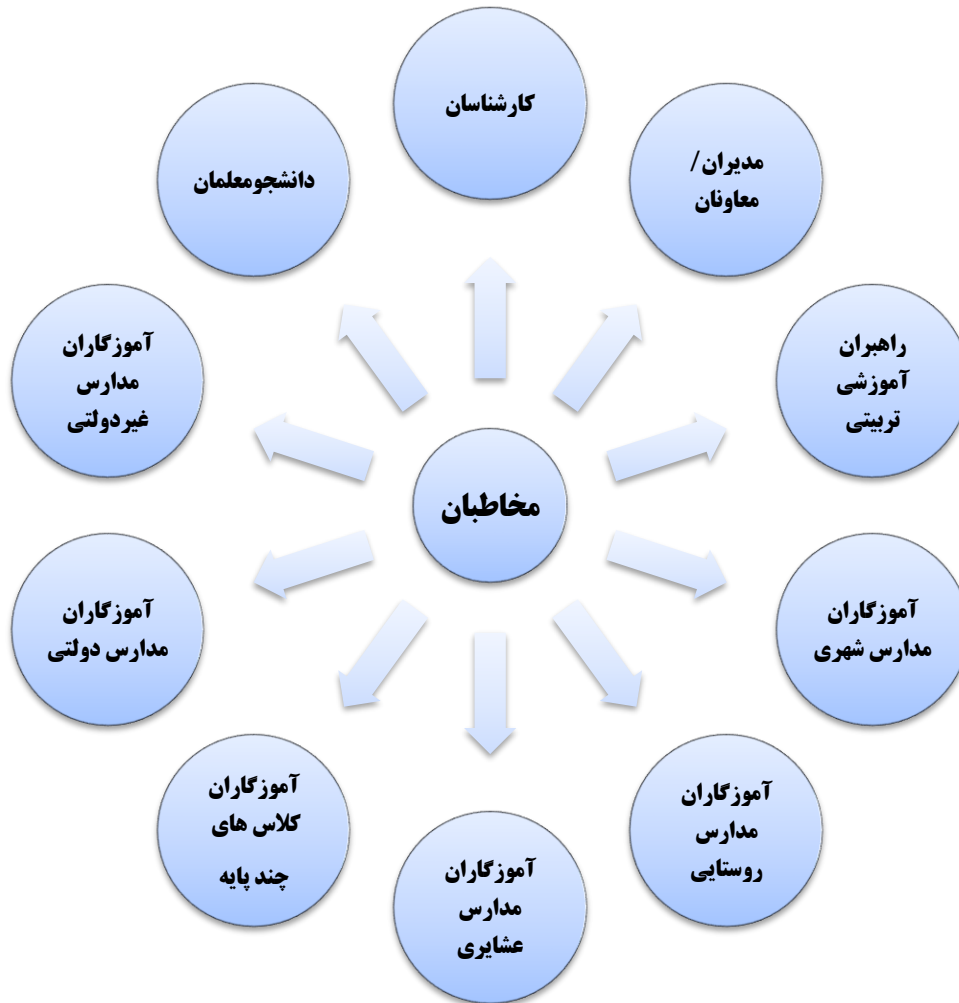
از اعضای محترم گروه‌های آموزشی شهرستان‌ها/ مناطق که در نظرسنجی مربوط به انتخاب چالش‌های تدریس، مشارکت داشته‌اند سپاسگزاریم.

نکته مهم:

- ۱- ملاک اجرای تدریس از حیث مجازی یا حضوری بودن، شیوه برگزاری کلاس در مدرسه متناسب با شرایط کرونایی است.
- ۲- مدت زمان اجرای تدریس در کلاس‌های مجازی ۲۵ تا ۳۵ دقیقه و برای کلاس‌های حضوری ۳۵ تا ۴۵ دقیقه است.

مخاطبان جشنواره ^{راهنای}

تمامی کارشناسان، مدیران و معاونان، راهبران آموزشی-تربیتی، آموزگاران شاغل در مدارس دولتی، غیردولتی، شهری، روستایی، عشایری، آموزگاران کلاس‌های چندپایه و دانشجومعلمانی می‌توانند در این جشنواره شرکت کنند.

نکات مهم:

- ۱- داوری آثار دانشجومعلمان محترم به صورت یک مرحله‌ای بوده و صرفاً در مرحله استانی داوری خواهند شد.
- ۲- از بین روش‌ها/ الگوهای تدریس ارائه شده، رویکرد تلفیقی ویژه‌ی آموزگاران شاغل در کلاس‌های چندپایه می‌باشد.

روش‌ها و الگوهای هدفمند یاددهی-یادگیری نوین جشنواره ره‌نو

به منظور ارتقاء حرفه‌ای معلمان و با هدف بازتولید و آموزش الگوهای نوین، این محتوای آموزشی، با همکاری اعضای دبیرخانه «ارتقاء شایستگی‌های معلمان» و «کاربست فناوری در آموزش» زیر نظر اساتید دانشگاه فرهنگیان تدوین و پس از تأیید شورای آموزشی معاونت آموزش ابتدایی تولید شده‌اند. این محتواها و فرم‌های داوری، از طریق اسکن/ کلیک رمزیننه سریع پاسخ و لینک مربوطه قابل مشاهده‌اند.

امتیازات شرکت در جشنواره **ره‌نو**

- حرکت در مسیر توسعه حرفه‌ای معلمان (خودتوسعه‌ای و خودارتقای).
  - شرکت‌کنندگانی که ۷۰ درصد امتیازات فرم داوری و بالاتر را کسب نمایند، گواهی شرکت در جشنواره (جهت کسب امتیاز توسعه فردی از عوامل اختصاصی ارزشیابی) و لوح تقدیر شهرستان/ منطقه‌ای را دریافت خواهند کرد.
- شرکت‌کنندگانی که ۸۵ درصد امتیازات داوری استان و بالاتر را کسب نمایند، علاوه بر دریافت گواهی فوق، لوح تقدیر استانی دریافت کرده و فایل تدریس آنان در کانال معلمان ابتدایی استان منتشر خواهد شد.
- ۳ نفر از بالاترین امتیازات داوری در هر درس/ پایه علاوه بر امتیازات فوق، در مراسم اختتامیه جشنواره با تقدیم هدایا مورد تقدیر قرار خواهند گرفت.
- مطابق هماهنگی‌های انجام شده، برای شرکت‌کنندگان در جشنواره **ره‌نو**، در «بیست و پنجمین برنامه معلم پژوهنده» سهمیه اختصاصی در نظر گرفته شده است. بنابراین آثار همکارانی که مطابق این جشنواره نسبت به انجام فعالیت «اقدام پژوهی» و ارسال در قالب فرمت مربوطه (به دبیر خانه معلم پژوهنده) اقدام نمایند، در فرآیند داوری «اقدام پژوهی» نیز قرار خواهند گرفت.
- از کلیه برگزیدگان استانی این جشنواره، به عنوان «معلم پژوهنده برتر» در آیین تجلیل از پژوهشگران «هفته ملی پژوهش و فناوری» (آذر ۱۴۰۱) با صدور تقدیرنامه، تجلیل خواهند شد.

تقویم اجرایی جشنواره رهنما

این جشنواره در دو مرحله (شهرستان / منطقه‌ای و استانی) برگزار می‌شود و سهمیه حضور برگزیدگان مرحله شهرستان / منطقه‌ای متعاقباً اعلام خواهد شد. لازم به ذکر است این معاونت آمادگی دارد در صورت نیاز شهرستانها/ مناطق، نسبت به برگزاری کارگاه‌های حضوری به منظور تبیین جشنواره اقدام نماید.

برگزاری کارگاه های آموزشی-توجیهی توسط اعضای محترم دبیرخانه	۲۳ دی ۱۴۰۰
آغاز مرحله شهرستان / منطقه ای	۲۵ دی ۱۴۰۰
معرفی برگزیدگان مرحله شهرستان / منطقه ای، ارسال آثار برگزیده به معاونت آموزش ابتدایی	۳۱ فروردین ۱۴۰۱
اعلام نتایج نهایی و معرفی برگزیدگان مرحله استانی	۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۱
برگزاری مراسم اختتامیه استانی متناسب با شرایط کرونایی	تابستان ۱۴۰۱